

Analys av inkomna svar från lokala partier och vad vi tycker ska göras för att skynda på klimatarbetet.

Svaren i sin helhet finns på vår [hemsida](#). **Gult kursivt är våra kommentarer.**

1. Kommer ert parti att agera för att skynda på utarbetandet av kommunens strategier mot klimatkrisen?

SD – svarar bara nej **Ok.**

KD – är nöjd med kommunen och förvaltningens arbete. **Vi är inte nöjda.** Anser att bred enighet råder kring miljöfrågor. **Det är en förutsättning för ett bra agerande i denna hotbild, anser vi.**

M – agerar fortsatt kraftfullt och skyndar på utarbetandet av kommunens strategier. Väntas bli klart under 1:a halvan av 2021. Menar att det finns gällande styrdokument. **Men vi undrar vilka?** Riktat åtgärder där man anser att man har rådighet över – fossilfria transporter, klimatsmart uppvärmning och medborgarnas konsumtion. **Låter som en riktig prioritering.** Vill göra Åkersberga till "den promenad- och cykelvänliga staden". Uttrycks väl i ÖPn. **Bra!** Menar att Sverigeförhandlingen är en viktig drivkraft i omvandlingen till ett hållbart samhällsbygge och ger ett högt tempo **– Men det ser vi inget av.** Nedan nämns vara klart:

- Under 2021: miljömål, klimat-energi-strategi, kollektivtrafikplan, cykelpendlingsplan, fysisk strukturbild kring kollektivtrafiken, strategi för laddstolpar, parkeringsplan, resepolicy
- Under 2022: program för hållbart byggande

L – tar upp samma styrdokument som M nämner ovan. Anser att det fortfarande finns styrdokument som gäller. **De gamla dokumenten antagna 2015 grundar sig på en annan verklighet än den hotbild vi har idag.** Klagar på att oppositionspartierna inte medverkar i workshops för framtagande av nya styrdokument. **Viktigt att alla partier samarbetar i dessa frågor.**

C - Anser att det görs väldigt mycket; att många styrdokument är på gång hänvisar till samma tidplan som M. Fem nationella miljömål framkom i en för samtliga gemensam workshop: Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö, Hav i balans samt levande kust och skärgård, God bebyggd miljö, Ett rikt växt- och djurliv. **Bra, fem viktiga nationella mål att hantera på lokal nivå.** Tar upp samma styrdokument som M nämner ovan.

RP- arbetar med utgångspunkt i den av Kommunfullmäktige framtagna inriktningen som vi tycker är realistiska och framåtblickande. **Vi anser inte att det förhåller sig så när det råder enighet om ett faktiskt klimathot och allvarligt hot på den biologiska mångfalden.**

S- Anser att man inte gjort någon utvärdering av tidigare satta mål fattas beslut om ett Hållbarhetsramverk enligt Agenda 2030 som ersättning. **Vi håller med om detta.** Påpekar att inga miljömål finns på förvaltningsnivå. Avgörande är att kommunen har funktionella verktyg för att bedriva bra klimat- och miljöarbete. **Mycket viktigt med fungerande verktyg att följa uppsatta mätbara mål! Hur vet man annars att man gör rätt insatser?**

MP- Ett kort svar - Ja, vi har alltid drivit på för mer progressiva miljömål och strategier gällande hantering av både klimat och biologisk mångfald. **Bra! Men vad kunde ni gjort mera?**

Mars 2021

V- Man driver på för att kommunen skyndsamt ska anta styrdokumenterna för miljö- och klimatarbetet. Det handlar om att ta fram en ny klimat- och energistrategi, en hållbarhetsstrategi och fastställa Österåkers miljömål. Kommunen måste dessutom anta ett ramverk för hur vi ska arbeta med FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030. En ny jordbruksstrategi, en avfallsplan och en ny transportstrategi har nu antagits av Kommunfullmäktige. **Bra! Men vad kunde ni gjort mera?**

2. Vad mer kommer ert parti göra för att förhindra en framtida katastrof?

SD – Ett kort svar - I kommunen gäller det främst att se till att lagar och regler följs med täta kontroller. **Det är förstås viktigt att lagar och regler följs. Men det är också ett problem att kommunen inte har regler eller policyer som i praktiken leder till minskat CO2-utsläpp. Det gäller att ha skarpa mål för utsläppsminskningar som i uppföljning/kontroller visar att så sker.**

KD – **Bra synpunkt** att inskräpa miljömedvetenhet och miljöhänsyn hos sina medlemmar och tydligt markera vikten av dessa frågor inför valet 2022. Se till att våra naturområden skyddas samt aktivt delta i en hållbar planering för ett växande Österåker

M- Moderaterna har svarat med att hänvisa till sin mycket bra utformade Klimatanpassningsplan, det vill säga hur man ska agera för att möta klimatkatastrofen när den kommer och hotar vårt samhälle i alla dess olika funktioner och infrastruktur. Det innebär alltså att man har tagit till sig hotet med största allvar. **Varför skyndar man då inte på med att minska de fossila utsläppen som är grundorsaken att vi går mot en katastrof?**

L- Utgår från det största klimatavtrycket i Österåker som är transportererna. **Det håller vi med om.** Lösningen är att planera bebyggelse i närheten av kollektivtrafiken för att minska på bilberoendet. De föreslår en vätgasmack placerad i kommunen. Viktigt att fortsätta med gång- och cykelvägarna till skolor och kollektivtrafik. **Bra!**

C- Vill satsa mer på energi från solceller i kommunen. Menar att klimatfrågan är global men i det så ska Österåker göra sin lokala del för att förhindra framtida katastrof. **Ja, kommunernas roll i detta arbete är avgörande!** Viktigt att få många människor att lägga sin röst på partier och människor som har stort fokus på miljö- och klimatfrågor. **Bra synpunkt!**

RP- menar att RP som lokalt parti har svårt att "förhindra en framtida katastrof" utan detta måste lösas globalt och på riksnivå. **Helt fel! I kommunens miljöarbete ingår bland annat att bryta ner de nationella miljömålen till kommunala mål och åtgärder med hänsyn till lokala förutsättningar och behov. Kommunen är också en viktig aktör i genomförandet av de globala målen för hållbar utveckling. Många av de globala målen berör kommunens verksamheter, som att bekämpa klimatförändringen och få till stånd hållbara städer och samhällen.**

S- Lyfter fram att senast 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Österåker har ett eget ansvar i detta. S har tre förslag: 1) ökade insatser för återbruk, vi måste konsekvent utveckla vårt sätt att spara på jordens resurser genom reparationer och renovering. Föreslår en "Återbruksgalleria" liknande den som finns i Eskilstuna (ReTuna) 2) Nya Åkersberga med gröna och klimatsmarta lösningar tex sedumtak, artificiella träd som torn fyllda med mossa som äter upp partiklar och kvävedioxid och producerar syre. 3) Satsningar på gång och cykelbanor. **Tre mycket bra förslag som är genomförbara och hjälper oss medborgare i den omställning som är nödvändig.**

MP- Menar att regionala och nationella miljömål måste tas på allvar i den lokala politiken. Man ska satsa än mer på kunskap och analyser såsom miljökonsekvensbeskrivningar av hög standard. **Mycket viktig synpunkt. Har vi inte kunskap om situationen och inte sätter mätbara mål så kan man inte**

Mars 2021

heller nå målet. Ett samhälle med nettonollutsläpp 2045. Mer satsning på att minska de lokala växthusgasutsläppen. Man anser att kommunens fastigheter och nybyggnationer ska installera solcellspaneler. Satsa på hållbart resande med kollektivtrafik, cykel- och gång. Satsa på ett attraktivt centrum som alternativ till resande till Arninge och Täby. **Bra!** Motion kring tankställe för biogas. **Bra!** Motion kring saltsopning av gång- och cykelvägar på vintern. **Bra!** Framhåller att den biologiska mångfalden måste skyddas eftersom den stärker våra samhällens resiliens mot framtida katastrofer. **Mycket viktig att värna den biologiska mångfalden, den klarar vi oss inte utan.**

V- Anser att Österåker måste öka sin aktivitets- och ambitionsnivån på miljö- och hållbarhetsområdet. **Då är vi flera som tycker det!** Kommunen bör tillsammans med Roslagsvatten ta initiativ till en biogasstation. **Bra!** Anser att kommunen måste anta ett klimatmål för att minska utsläppen av växthusgaser till noll nettoutsläpp av växthusgaser 2045. Kommunen bör inrikta sig på att bli en cykelkommun. **Härligt, verkar vara en sak som alla partier är eniga om!** En färdplan för att alla fordon ska drivas på miljömässigt hållbara bränslen. **Bra!**

Sammanfattning:

De inkomna svaren vittnar om ett stort engagemang och förståelse kring klimatkrisen. I svaren råder viss enighet mellan partierna. Vad vi kan läsa i svaren finns goda intentioner på mycket bra åtgärder men ingen nämner tydliga mätbara mål som går att följa. Man anser att de värsta växthusgasutsläppen kommer från transporter, uppvärmning och konsumtion och måste därför prioriteras i den kommande handlingsplanen. Att göra kommunen till gång- och cykelvänlig är ofta återkommande och det välkomnar vi. Några av partierna vill inskräpa hos medborgarna att ansvaret även ligger hos oss. Absolut, men vi medborgare måste få förutsättningarna att leva klimatanpassat och det är genom sin handlingsplan som kommunen skapar dessa.

Våra förslag på åtgärder och på vad som ska vara med i de framtida styrande dokumenten.

Beslutsfattare, näringsliv, organisationer och individer kan alla dra sitt strå till stacken. Här kan vi som medborgare göra stora insatser genom att påverka våra beslutsfattare så att de fattar de nödvändiga besluten. Det är det vi nu försöker göra och skynda på den nödvändiga omställningen¹ i Österåker kommun. Aktuell Hållbarhets ranking på kommuners klimatarbete visar på en fortsatt svag placering. 2020 kom Österåkers kommun på 79 plats av 290 en försämring från 2019 då vi låg på 64 plats. Tittar man på kommungruppen storstäder och storstadsnära kommuner ligger vi på plats 27 av 46, d.v.s. undre halvan. Vi tycker inte det är något att vara stolta över! Här krävs krafttag! Vi är oroliga!

Nedan är vad vi anser ska finnas med i kommande styrdokument; hållbarhetsramverk, miljömål, energi- och klimatstrategi med flera styrdokument.

---

¹ Med omställning menar vi den successiva övergången från dagens resursslösande samhälle, baserat på användning av fossila bränslen, till framtidens hållbara samhälle. Ett hållbart samhälle är ett samhälle där människornas behov är tillfredsställda utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Det omställda samhället är fossilfritt, hushåller med naturresurser och energi och värnar om naturen och den biologiska mångfalden. En omställning av Sverige innebär en systemförändring på samhällsnivå.

Mars 2021

- Kommunen ska arbeta för att bli fossilfri senast 2030. Här vill vi hänvisa till ÖP - Framtidsbild 2040 – "Österåker är en klimatsmart kommun med låga klimatutsläpp. Energiförsörjningen i kommunen kommer enbart från förnybar energi och produceras i stor utsträckning lokalt".
  - Fortsätt att underlätta för medborgarna med ett väl utbyggt nät av cykel- och gångstråk. Saltsopa vintertid. Underlätta med infartsparkering för bilar och cyklar.
  - Anta en konkret åtgärdsplan. Planen bör innehålla en koldioxidbudget med årliga utsläppsminskningar på minst 10 procent och inkludera konsumtionsbaserade² och indirekta utsläpp³.
  - Vidareutveckla återvinningsstationerna genom att analysera kommuninvånarnas behov. Hyr ut verktyg och symaskiner så att medborgarna kan själva reparera och renovera. Ordna med hyresfria lokaler där man kan ta med sig sina trasiga saker för reparation. Anställ personal som hjälper till och lär ut.
  - Sätt en klimatanpassad standard vid upphandling av tjänster och produkter. Ställ krav på klimatvänliga material vid upphandling inför bygg- och renoveringsprojekt. Det kan handla om att minska mängden produkter med fossil ursprungsråvara, förlänga materialets livslängd och cirkulera byggmaterial och produkter.
  - Vi tycker att kommunen vid nybyggnation bör kräva miljöcertifiering enligt SGBC Miljöbyggnad Silver.
  - Alla fordon som drivs i kommunal regi, till exempel för kollektivtrafik, leveranser, tjänstefordon och maskiner bör vara fossilfria.
  - Arbetsresor inom kommunal verksamhet kan göras mer klimatsmarta genom en skarp resepolicy som tar hänsyn till klimatpåverkan. En sådan kan till exempel innebära att lokala resor i första hand ska ske genom kollektivtrafik, gång och cykel, och längre resor med tåg. Flyg bör endast användas i väl definierade undantagsfall. (Vi vet att kommunen nyligen antaget en resepolicy men är osäker på vad som står i den).
  - Gå över till en effektiv och 100 procent förnybar fastighetsuppvärmning och elproduktion för drift av kommunala fastigheter. Till exempel bör kommunen fasa ut eldning av fossila bränslen som plast och torv i fjärrvärmeverk. En viktig del i övergången till förnybar energi är att energieffektivisera, så att energin används där den behövs mest. För en övergång till förnybara energikällor kan kommunen bland annat satsa på solceller på fastigheter som tillhör kommunen. Man har redan underlättat arbetet för kommuninvånare och företag genom solkartor som visar hur mycket solenergi som når olika tak.
  - Kartläggning av den bästa placeringen av vindkraftverk och förutsättningar för dessa inom kommunen gjordes 2009. Dags att ta ett omtag kring detta nu.
- Vi föreslår införandet av specifika och tidsatta mätbara mål med tydlig statistik som kan följas av kommunens medborgare på hemsidan. Dessa mål ska ha en handlingsplan med hur målen ska nås och vad som behöver göras.

---

² Konsumtionsbaserade utsläpp är de utsläpp som den svenska konsumtionen av varor producerade i andra länder genererar. Idag finns det ingen heltäckande statistik över kommunernas konsumtionsbaserade utsläpp, men vissa kommuner (till exempel Göteborg) har ändå börjat inkludera konsumtionsbaserade utsläpp i sina planer.

³ Indirekta utsläpp är de utsläpp som genereras av till exempel en kommun eller ett företag, men från en källa som kommunen eller företaget i fråga inte äger eller kontrollerar. Exempelvis kan det vara tjänster eller varor som kommunen upphandlar eller köper från ett företag.

Mars 2021

- Vi föreslår kommunen att gå med i föreningen "Klimatkommunerna" och ta del av andra kommuners goda lyckade exempel. Uppsala är en kommun som kommit extra långt i klimatarbetet, både inom den egna organisationen och i samarbete med andra aktörer. Här använder man sig av ett Klimatprotokoll.
- Vi föreslår politikerna att i framtida budgetar visa på storsatsning för de starka resurser som behövs i förvaltningen av en klimatanpassad satsning på hållbar samhällsuppbyggnad för framtida generationer.

Avslutningsvis vill vi att politikerna är modiga och tar obekväma beslut. Man måste skyndsamt gå från vackra ord till handling. Det krävs ett tydligt ledarskap om vägvalet genom att informera, inspirera och ställa tydliga krav på alla oss Österåkersbor att aktivt ställa om vår livsstil. Det är våra barns och barnbarns framtid som står på spel!

2021-03-11

Styrelsen för Naturskyddsföreningen i Österåker